

VISIETEKST HERSTEL

Herstel gericht werken is geen doel op zich.

Herstel = integrale aanpak

Het is een 'taal' waarmee we kunnen communiceren over een professionele en persoonlijke houding en daaraan gekoppelde good practice, die ons helpen om onze 'doelen' te bereiken.

Dit kan pas als er een voortdurende wisselwerking is tussen het individu en de maatschappij waarbij er voldoende aandacht is voor het welbevinden van ieder individu.

Dat dit geen proces is die van een leien dakje loopt, lijkt ons logisch, want het leven steekt vol dynamiek.

Herstelgericht werken leert ons om de zaken als woede, verdriet, blijdschap,... anders te bekijken.

Herstelgericht werken leert ons daarmee omgaan, ziet kansen in de conflicten die er zijn.

In 2001 ontwikkelden Depuydt, Deklerck en Deboutte hun theorie over verbondenheid.

De etymologische ontleding van het woord 'delinquentie' (de-link-wentie) leert ons dat respectloos en norm overschrijdend gedrag nauw samenhangt met het ontbreken van een positieve band tussen de verschillende betrokken partijen.

In essentie gaat herstelgericht werken dus over het werken aan verbinding.

Als individu bestaan we slechts in relatie tot de ander. Geen aansluiting vinden, het gevoel hebben er niet bij te horen, zijn nefast voor ons zelfbeeld, ons zelfvertrouwen en onze ontwikkeling.

Mogelijke gevolgen hiervan zijn vaak angst, depressie, afwijkend en storend gedrag.

Dus hoe sterker onze relaties en onze netwerken zijn, hoe sterker we in het leven staan.

Wanneer een relatie afloopt gaan we op zoek naar een manier om de relatie te herstellen.

Het herstellen van een relatie is niet steeds evident.

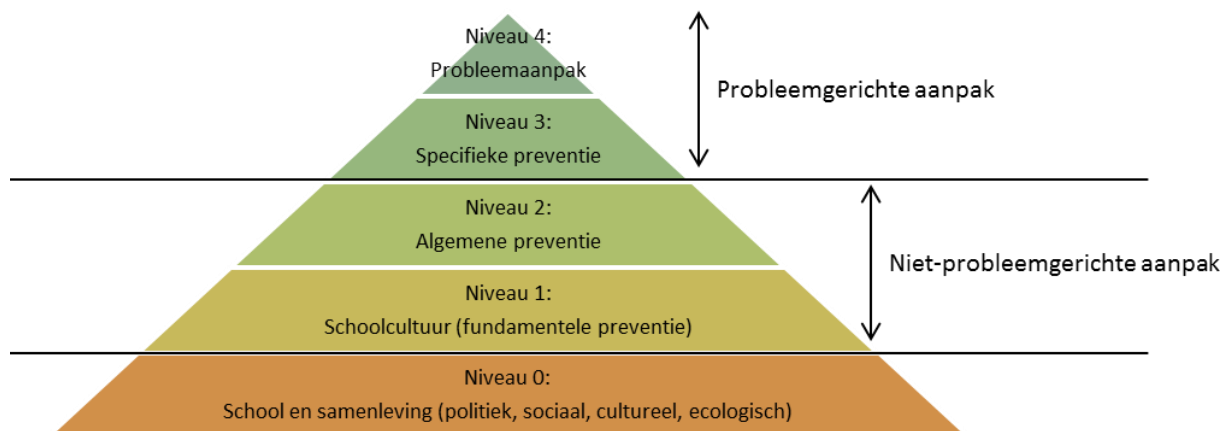
MAAR, niet – herstellende conflicten kunnen ons lang achtervolgen.

Hierbij gaan de betrokken partijen, bij wie onrecht aangedaan is, onbewust het negatieve gedrag rechtvaardigen (= destructief recht). Men presenteert de tegenpartij de rekening, ook al komt die die persoon helemaal niet toe.

Herstel helpt die cirkel te doorbreken.

Herstelgericht werken wil niet alleen conflicten aanpakken. Herstelgericht werken wil vooral conflicten voorkomen.

De preventiepiramide (Declerck en Van Overveld) heeft exact weer wat daarmee bedoeld wordt.

De preventiepiramide zet ons aan problemen op een integrale manier te benaderen. Hoe meer betrokkenheid men als persoon voelt, hoe kleiner de kans op probleemgedrag.

Herstelgericht werken koppelt voldoende structuur aan gepaste zorg.

De begeleider stelt zich niet op als een 'al wetend' iemand, maar als een kwetsbare medestander. Hij legt de nadruk op het wederzijdse vertrouwen en het belang van relaties.

Door mensen een stem te geven is men over het algemeen vlugger bereid om mee te werken.

Bij het herstel gericht werken worden een aantal belangrijke principes gehanteerd.

- Iedereen die betrokken is neemt **verantwoordelijkheid**. Het begrip 'verantwoordelijkheid' kent vele lagen. De betrokken partijen hebben niet enkel oog voor hun aandeel in het conflict, maar hebben ook aandacht voor wat ze eventueel konden doen om het conflict te voorkomen. Men heeft ook de opdracht om te kijken wat er kan gebeuren om zichzelf en de ander te herstellen.

- **Emoties zijn motor tot herstel.** Er moet voldoende ruimte en veiligheid zijn om emoties, gevoelens te kunnen benoemen. Daardoor wordt men geen speelbal van zijn gevoelens en slaagt men erin om de juiste keuzes te maken.
- Herstel focust **op de aangerichte schade**. De herstelgerichte benadering onderscheidt van de bestraffende aanpak door zich in de eerste plaats niet te focussen op wat er 'mis-daan' is, maar wel welke schade veroorzaakt is en hoe men zijn/haar verantwoordelijkheid kan opnemen om te herstellen. Focus op herstel betekent dat men een onderscheid maakt tussen de persoon en het gedrag dat de persoon stelt. Hierdoor kan je gedrag afkeuren zonder de persoon te verwerpen.

Hoe gaan we hiermee om in de praktijk ?

Herstelgericht werken is vaak voor zowel de begeleiders als de jongeren een nieuw gegeven.

Herstel kan zich situeren binnen de leefgroep, maar kan ook veel ruimer. Hierbij denken we aan conflicten binnen de context, conflicten binnen de school (met leerkrachten, medeleerlingen), conflicten tussen vrienden.

Binnen de Korf , in de koepels, maken we een onderscheid tussen **een opgelegde vorm** van herstel en **een vrijwillig** herstel.

Door het agressiebeleid dat binnen de Korf gehanteerd wordt, beperkt het opgelegde herstel zich over het algemeen tot de leeftijd van +12 jarigen. Iedere andere vorm van herstel kan door zowel heel jonge kinderen als tieners, pubers gevraagd worden. Ook de begeleiding heeft deze mogelijkheid.

- de opgelegde vorm is deze die plaatsvindt na een permanentie tussenkomst (fysisch, sterk verbaal geweld naar begeleiding toe). Vaak is de breuk in de relatie op dat moment zo groot dat externe steun noodzakelijk is bij het herstel van die relatie.

Deze vorm van herstel is niet steeds evident omdat de kwetsuren vaak diep binnen gekomen zijn.

- Vrijwillig herstel. Dit kan uitkomen van zowel de jongere als de begeleider. Men voelt dat een gebeurtenis/ conflict een dusdanig grote invloed heeft op de relatie, dat men spontaan een herstel wil.

Het herstel gebeurt op eenzelfde manier. Zowel 'dader' als 'slachtoffer' worden op een gelijkwaardige manier behandeld. De herstelvragen worden gesteld en gezamenlijk wordt bekeken hoe we het herstel kunnen bewerkstelligen. Als herstelbemiddelaar nemen we een neutrale positie in.

Herstel naar de context toe.

Ook binnen een context dienen zich soms situaties aan die een herstel vragen.

Dit herstel kan er komen op vraag van verschillende partijen.

Enerzijds de context en/ of de jongere. Anderzijds kan er ook binnen een team, tijdens vb een intervisie , beslist worden om aan de hand van 'herstel' spanningen binnen een context een andere wending te geven.

Rekening houdend met de verwachtingen van de verschillende betrokken partijen, gaan we daarop in.